

Zbigniew Bagniewski, Bolesław Ginter

Czeladź Wielka, pow. Góra Śląska. Stanowisko I i II

Informator Archeologiczny : badania 3, 10-12

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ciemnobrunatna, w spągu czarna, zwarta piaszycy^{ta} gleba, z dużą ilością rozmytych węgielków drzewnych i termicznych spękanych kamieni. Dno obiektu wystąpiło na głębokości 80 cm - od powierzchni, na której ukazał się czytelny sarys. W centralnej części półziemianki natrafiono na zwarte, ograniczone przestrzennie, skupisko węgielków drzewnych o średnicy 118 cm.

Do wyrobu narzędzi użyto wyłącznie surowca miejscowego, narzutowego. Zespół jest jednolity i czysty kulturowo. Wydaje się, że reprezentuje starszą fazę przemysłu komornickiego.

Przewiduje się kontynuację badań w najbliższym sezonie.

CAŁOWANIE, pow. Otwock

Zakład Paleolitu-IHKM
PAN w Warszawie

Badania prowadził doc. dr Romuald Schild.
Finansował IHKM PAN. Siódmy sezon badań.
Stanowisko torfowo-piaskowe z okresu późnego paleolitu i mezolitu; ślady z okresu neolitu i z epoki brązu.

Zasadnicze badania wykopaliskowe stanowiska zostały zakończone w sezonie badawczym 1968 r. Podczas tegorocznych prac ograniczono się do porządkowania terenu i do wykonania 7 szurfów geologicznych, pozwalających na rekonstrukcję morfologii stanowiska w poszczególnych okresach osadniczych.

CZELADŹ WIELKA, pow. Góra Śląska
Stanowiska I i II

Katedra Archeologii
Uniwersytetu Wrocławskiego

Badania prowadzi mgr Zbigniew Bagniewski przy współpracy studentów archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego /na stan. I - także przy współpracy dra Bolesława Gintera z Katedry Archeologii U.J./. Finansował Uniwersytet Wrocławski. Pierwszy sezon badań. Stanowiska piaskowe schyłkowopaleolityczne, mesolityczne, z okresu halstaackiego i wczesnego średniowiecza.

St a n o w i s k o I

Położone jest około 500 m na północ od północnego skraju wsi, na silnie zwydmionym i rozwianym tarasie nadsalewowym Baryczy. Odkryte zostało wiosną 1969 r. wraz z siedmioma innymi w obrębie gruntów Czeladzi Wielkiej.

Wykop I/69 o powierzchni 95 m², założony został przy północnej krawędzi tarasu, przylegającej do dawnego sakoła Baryczy. Dostarczył łącznie 5606 wyrobów krzemianych, w tym 98 rdzeni całych i fragmentów, 187 narszędzi i fragmentów narszędzi oraz 30 ryłców.

Wyroby krzemienne w obrębie wykopu nie miały układu krzemienicowego. W północnej części wykopu natrafiono na prawie całkowicie zniszczony, zagłębiony do 95 cm od powierzchni, obiekt mesolityczny. Był on przecięty przez małą jamę wczesnośredniowieczną oraz grób ciałopalny /dsieciący/ kultury wschodnio-pomorskiej.

W zespole narszędzi najliczniej reprezentowane są mikrolityczne szbrojniki, wśród których zdecydowanie dominują trójkąty /26 szt./ oraz tylczaki Stawinoga /17 szt./. Z innych narszędzi liczniej wystąpiły drapacze /13 szt./, skrobacze wieloraki /7 szt./ oraz ryłce /5 szt./ i pasury /3 szt./.

Całość inwentarsza nawiązuje w dużym stopniu do zespołów
schożkowo-komornickich. Surowiec wyłącznie miejscowy, narsutowy.
Przewiduje się kontynuowanie badań.

St a n o w i s k o II

Położone jest około 3500 m na północno-wschód od wsi, na wyd-
mienym tarasie nadzulewowym Baryczy.

Wykop I/69 o powierzchni 157 m² założony został w pobliżu
krawędzi tarasu. W obrębie wykopu materiał sabytkowy spoczywał w
rozproszeniu dość równomiernym, tworząc jedynie małe skupienia.
Zalegał maksymalnie do głębokości 40 cm. Posiada iluwialny zachow-
wany jedynie we wschodniej części stanowiska /uchwycono wykopem
pas o szerokości 3 m./.

Wykop I/69 dostarczył łącznie 5231 wyrobów krzemienych w
tym 127 rdzeni całych i fragmentów, 210 narsędsi oraz 64 ryloow-
ców. W grupie narsędsi najliczniej reprezentowane są mikrolitycz-
ne sbrojniki /trójkąty 48 szt., tylosaki Stawinoga 16 szt., pół-
tylosaki 14 szt., trapesów brak/. Z innych narsędsi znaleziono
dość dużo drapaczy /18 szt./, skrobaczy /8 szt./ oraz wiórów i
odłupków mikrołuskanych /51 szt./. Na podkreślenie zasługuje o-
becność w inwentarszu 2 małych ciosaków - pierwszych znalezionych
na terenie Dolnego Śląska.

Obok dość jednolitego zespołu mesolitycznego znaleziono
schożkowo-paleolityczny liściak masowssański, rdzeń wiórowy dwu-
piętowy i kilka wiórów o pokroju paleolitycznym. Natrafiono rów-
nież na małą jamę wczesnośredniowieczną.

Przewiduje się kontynuowanie badań w najbliższym czasie.